

GUNNAR AXÉN
Riksdagsledamot

SVERIGES
RIKSDAG

Konstitutionsutskottet

Ink 2002 -08- 29

Dnr 300-7597-2001/0

Stockholm den 29 augusti 2002

Till
Riksdagens konstitutionsutskott

Bil 1 PM, riksdagens utredningstjänst, 2002:1322

Anmälan

Riksdagen beslutade i december 2001 att enhälligt uttala kritik gentemot regeringen för att man under våren 2001 brutit mot Riksdagsordningens regel om att interpellationer skall besvaras inom två veckor. Konstitutionsutskottet skriver i sitt betänkande (2001/02:KU10):

"Möjligheten att framställa interpellationer till statsråd enligt 12 kap. 5 § regeringsformen är en del av kontrollmakten som ger riksdagens ledamöter insyn i regeringens politiska arbete. Huvudregeln enligt riksdagsordningen är att en interpellation skall besvaras inom två veckor från det att den ingetts. Utskottet konstaterar att denna regel åsidosatts i fråga om mer än hälften av alla interpellationer. Utskottet anser att detta är anmärkningsvärt och att regeringen inte kan undgå kritik för detta."

En granskning av hur regeringen skött interpellationsbesvarandet under den gångna våren ger vid handen att man misskött interpellationsbesvarandet i än högre grad än under föregående vår. Numera är det även vanligt att man bryter mot den regel som säger att man skall motivera varför en interpellation besvaras för sent.

Jag ber härmed att för konstitutionsutskottets granskning få anmäla statsminister Göran Persson, som ytterst ansvarig för regeringens arbete, för att nästan samtliga statsråd regelmässigt bryter mot Riksdagsordningens regel om att interpellationer skall besvaras inom två veckor.

Bakgrund och motiv

Enligt Riksdagsordningen (6 kap 1§) skall interpellationer besvaras av statsråden inom två veckor, plenifria veckor borträknade.

Den aktuella paragrafen i RO lyder in extenso:

”Interpellation skall ha bestämt innehåll och vara försedd med motivering. Interpellation besvaras inom två veckor från det att den ingetts. Gör kammaren under tvåveckors-perioden uppehåll i sitt arbete förlängs tiden med vad som motsvarar uppehållet. Om svar inte lämnas inom den tid som angetts i andra stycket skall statsrådet meddela riksdagen varför svaret uteblir eller anstår. Sådant meddelande får inte följas av överläggning. Interpellation förfaller om den ej har besvarats vid det riksmöte då den väcktes.”

Statistik framtagen av riksdagens utredningstjänst (se bilaga) visar att det är mer regel än undantag att interpellationer besvaras senare än den stadgade tvåveckorsperioden. Under våren 2002 inlämnades 330 interpellationer. Av dessa besvarades 202 interpellationer senare än den stadgade tvåveckorsperioden, med hänsyn taget till plenifria veckor. Det är således mer regel än undantag att interpellationssvaren besvaras senare än de lagstadgade två veckorna. I 68 av fallen, då ett interpellationssvar varit försenat, så har man även brutit mot regeln att meddela riksdagen vad som har föranlett förseningen. Jämfört med tidigare (våren 2001) så är tendensen dessutom att förseningarna är längre. Det förefaller således som att statsråden fortsätter att systematiskt bryta mot en av de regler i Riksdagsordningen som ska garantera att riksdagen kan fullgöra sin uppgift som kontrollmakt. Detta är inte acceptabelt.

Fördröjda svar lämnade efter antal veckor, våren 2002

Fördröjda svar lämnade		Antal	Andel av fördröjda interpellationer
efter 2	men före 3 veckor	26	13,1
3	4 veckor	48	24,2
4	5 veckor	73	37,0
5	6 veckor	35	17,7
6	7 veckor	7	3,5
7	8 veckor	4	2,0
8	9 veckor	4	2,0
9	10 veckor	-	-
10	11 veckor	1	0,5
		198	100
	Ej besvarade interpellationer	4	
		202	

Källa: Riksdagens utredningstjänst

Av statistiken framgår att 61 procent av interpellationerna besvaras för sent (våren 2001 var det 55 procent). Majoriteten av de statsråd som erhållit interpellationer att besvara har i mer än hälften av fallen varit försenade mer än två veckor. Sex av statsråden besvarar mindre än var fjärde interpellation inom föreskriven tid.

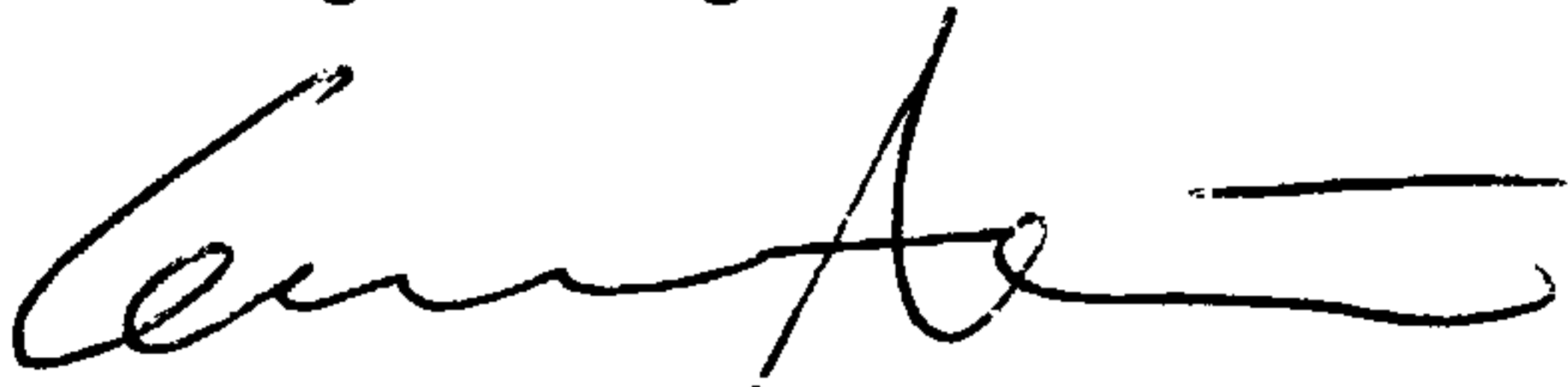
Fördröjda svar per statsråd, våren 2002

Statsråd	Antal interpellationer att besvara	Antal fördröjda svar	Andel fördröjda svar
Statsminister Göran Persson	-	-	-
Vice statsminister, statsrådet Lena Hjelm-Wallén	-	-	-
Justitieminister Thomas Bodström	27	18	66,7%
Statsrådet Britta Lejon	8	3	37,5%
Utrikesminister Anna Lindh	22	21	95,4%
Statsrådet Leif Pagrotsky	5	4	80,0%
Försvarsminister Björn von Sydow	9	1	11,1%
Socialminister Lars Engqvist	32	25	78,1%
Statsrådet Ingela Thalén	7	3	42,9%
Finansminister Bosse Ringholm	31	26	83,9%
Statsrådet Lars-Erik Lövdén	8	2	25,0%
Utbildningsminister Thomas Östros	53	22	41,5%
Statsrådet Ingegerd Wärnersson	2	2	100,0%
Jordbruksminister Margareta Winberg	14	12	85,7%
Kulturminister Marita Ulvskog	10	3	30,0%
Statsrådet Ulrica Messing	9	4	44,4%
Miljöminister Kjell Larsson	6	2	33,3%
Näringsminister Björn Rosengren	50	26	52,0%
Statsrådet Mona Sahlin	16	6	37,5%
Statsrådet Lena Sommestad	10	6	60,0%
Statsrådet Jan O Karlsson	18	16	88,9%
	337	202	59,9%
Återtagna interpellationer	-7		
Slutligt antal interpellationer att besvara	330	202	61,2%

Källa: Riksdagens utredningstjänst

Slutligen bör påpekas att det är synnerligen viktigt för det allmänna rättsmedvetandet att regeringens ledamöter visar respekt för de lagar som instiftats av riksdagen.

Konstitutionsutskottet bör således ånyo granska regeringens sätt att sköta interpellationsbesvarandet i förhållande till vad som stadgas i Riksdagsordningen.

Gunnar Axén (m)

Bil 1 PM, riksdagens utredningstjänst, 2002:1322

PM

2002-06-25

Dnr 2002:1322

INTERPELLATIONSSTATISTIK

Promemorian besvarar ett antal frågor om interpellationer inlämnade under våren år 2002.

Utredningstjänsten har sökt i databasen Infr0102 (Rixlex).

1. *Fråga: Hur många interpellationer lämnades in under våren 2002?*

Svar: 330 st.¹

2. *Fråga: Hur många av dessa besvarades senare än inom den utsatta 14-dagarsperioden, med hänsyn tagen till plenifria dagar/veckor?*

Svar: 202 st.²

¹ Av 337 stycken interpellationer som lämnades in under våren 2002 återtogs 7 stycken vilka inte medräknats. Följande söksträngar har använts: "s dok=i och dat_inl<2002-01-01" och "s dok=i och dat_inl>2002-01-01 och kkanm=återtagen".

² Av dessa besvarades 22 interpellationer inte vid det första möjliga tillfället efter 14-dagarsperioden, med hänsyn tagen till plenifria dagar/veckor, men vid det andra. Det finns anledning att anta att den extra förseningen, åtminstone vad gäller en del av dessa interpellationer, kan ha berott på att interpellationsstunden i kammaren var fullbokad vid det första tillfället.

3. Fråga: Vilka skäl har uppgivits för de fördröjda svaren och hur fördelas dessa skäl (antal/andel)?

Svar: Skäl till fördröjda svar.³

Skäl	Antal avlämnade skäl	Andel av fördröjda svar (202 st)	Andel av antal interpellationer (330 st) ⁴
Svårt att finna debattdag som passar interpellant och statsråd	1	0,5	0,3
Svårt att hitta debatttillfällen som passar statsrådet	3	1,5	0,9
Interpellanten kunde inte närvara vid av statsrådet föreslagen debattdag/dagar	1	0,5	0,3
Interpellation lämnades över från ett statsråd till ett annat	1	0,5	0,3
Överlämnande av interpellation dröjde	1	0,5	0,3
Sjukdom (statsrådet)	1	0,5	0,3
Statsrådet avgick kort efter att interpellation lämnats	2	1	0,6
Utlandsresa/resor	21	10,4	6,4
Tjänsteresa/resor	29	14,4	8,8
Resor	14	6,9	4,2
Resor och möten	1	0,5	0,3
Arbetsanhopning	17	8,4	5,1
Utländskt ministerbesök	1	0,5	0,3
Inbokade engagemang	28	13,9	8,5
Arbetsmöte/möten	5	2,5	1,5
Inbokade möten	5	2,5	1,5
Plenifri vecka	2	1	0,6
Interpellationsstunden/stunderna fulltecknad/e	19	9,4	5,8
Inte funnits plats i kammaren	20	9,9	6,1
Sommaruppehåll i riksdagen	1	0,5	0,3
Inget skäl angivet	68	33,7	20,6

³ Som underlag har använts de brev som inkommit från departementen till riksdagens kammarkansli. Skälen har i några fall modifierats en aning för att få kategorierna mer jämförbara. Så har t.ex. minister ändrats till statsråd i flera fall. Ofta lämnas flera skäl till fördröjningen. Som förklaring till de 202 fördröjda svaren på interpellationerna avlämnades 241 skäl. Därav följer att den sammanlagda procentsatsen blir högre än 100 %.

⁴ Återtagna interpellationer medräknas inte.

1. *Fråga: Hur fördelas de fördröjda svaren på antal veckor efter det att de senast skulle ha besvarats? (dvs hur många besvarades efter 2 veckor, efter 3 veckor osv).*

Svar: Fördröjda svar lämnade efter antal veckor.

Fördröjda svar lämnade		Antal ⁵	Andel av fördröjda ip.
efter 2	men före 3 veckor	26	13,1
3	4 veckor	48	24,2
4	5 veckor	73	37,0
5	6 veckor	35	17,7
6	7 veckor	7	3,5
7	8 veckor	4	2,0
8	9 veckor	4	2,0
9	10 veckor	-	-
10	11 veckor	1	0,5
		198	100

4. *Fråga: Hur många interpellationer från våren 2002 har ännu inte besvarats?*

Svar: 226 av vårens 330 interpellationer har besvarats. Övriga fyra har förfallit, en av dem för att den inte hann besvaras före riksmötets slut.

⁵ Fyra av de försenade interpellationerna har förfallit. De finns därför inte med i denna tabell och antalet här stämmer följaktligen inte överens med antalet försenade interpellationer under fråga 2.

Fråga: Hur fördelar sig de fördröjda svaren per statsråd i förhållande till hur många interpellationer respektive statsråd erhållit?

Svar: Fördröjda svar per statsråd.⁶

Statsråd	Antal interpellationer att besvara	Antal fördröjda svar ⁷	Andel fördröjda svar
Statsminister Göran Persson	-	-	-
Vice statsminister, statsrådet Lena Hjelm-Wallén	-	-	-
Justitieminister Thomas Bodström	27	18	66,7%
Statsrådet Britta Lejon	8	3	37,5%
Utrikesminister Anna Lindh	22	21	95,4%
Statsrådet Leif Pagrotsky	5	4	80,0%
Försvarsminister Björn von Sydow	9	1	11,1%
Socialminister Lars Engqvist	32	25	78,1%
Statsrådet Ingela Thalén	7	3	42,9%
Finansminister Bosse Ringholm	31	26	83,9%
Statsrådet Lars-Erik Lövdén	8	2	25,0%
Utbildningsminister Thomas Östros	53	22	41,5%
Statsrådet Ingegerd Wärnersson ⁸	2	2	100,0%
Jordbruksminister Margareta Winberg	14	12	85,7%
Kulturminister Marita Ulvskog	10	3	30,0%
Statsrådet Ulrica Messing	9	4	44,4%
Miljöminister Kjell Larsson	6	2	33,3%
Näringsminister Björn Rosengren	50	26	52,0%
Statsrådet Mona Sahlin	16	6	37,5%
Statsrådet Lena Sommestad	10	6	60,0%
Statsrådet Jan O Karlsson	18	16	88,9%
	337	202	59,9%

⁶ Avser svarande statsråd oavsett vem som varit mottagande statsråd.

⁷ Med hänsyn tagen till plenifria dagar/veckor.

⁸ Båda interpellationerna förföll när Wärnersson avgick som statsråd.